

PHẠM VĂN HƯNG (2019), **Văn hóa tính dục ở Việt Nam thế kỷ X-XIX** (chuyên khảo), Nxb. Đại học Quốc gia Hà Nội, Hà Nội, 402 tr.

Chịu ảnh hưởng từ văn hóa tính dục Trung Quốc, những rào gài giới tính trong văn hóa tính dục Việt Nam thời trung đại đều được thể hiện khá phong phú và đa dạng nhưng thiếu những tổng kết và truyền thừa qua tư liệu thành văn. Cuốn sách phác họa văn hóa tính dục Việt Nam thế kỷ X-XIX chủ yếu qua hai nguồn tư liệu thành văn là lịch sử và văn học. Qua đó cho thấy phần nào về những tưởng tượng tính dục thần bí, sự dịch chuyển những cảm xúc tính dục, hiện tượng loạn luân, đồng tính luyến ái, biến đổi giới, bi kịch tính dục như một loại hàng hóa... trong một đời sống tính dục vốn đã rất nhiều góc khuất và mảng tối với những câu chuyện rất riêng tư, rất cá nhân như quyền được thể hiện bản dạng giới, thân phận của số ít, quyền tự chủ tính dục...

Nội dung sách góp phần soi tỏ nhiều vấn đề mang tính toàn xã hội, đồng thời làm rõ thêm những “di sản” của văn hóa tính dục thời trung đại mà thời hiện đại đang kế thừa, thậm chí qua hàng thế kỷ nó vẫn giữ nguyên tính “chất phác” ban đầu với những ngộ nhận, định kiến đã thành lối mòn không dễ vượt qua và có những hạn chế, khiếm khuyết len lỏi trong các tầng, vĩa của trầm tích văn hóa tính dục mà nguyên nhân phát sinh của nó không chỉ đến từ bất bình đẳng xã hội hay bất bình đẳng giới. Sách gồm 3 chương: *Chương 1. Giữa lễ và luật: Bản năng và quy phạm*; *Chương 2. Đại sự phòng the: Mĩ cảm và khoái cảm*; *Chương 3. Những ngã rẽ và hiện tượng tính dục đặc thù.*

TA.

NGÔ PHƯƠNG LAN (2019), **Sinh kế tộc người trong bối cảnh Việt Nam đương đại**, Nxb. Đại học Quốc gia thành phố Hồ Chí Minh, thành phố Hồ Chí Minh, 430 tr.

Mỗi tộc người, tùy điều kiện tự nhiên và môi trường xã hội cụ thể, sẽ có một phương thức sinh kế để tồn tại và phát triển, góp phần làm nên nét văn hóa riêng. Phương thức sinh kế ấy có những thay đổi dần theo thời gian, mà thực chất là thay đổi văn hóa, để thích ứng với điều kiện tự nhiên và môi trường xã hội mới.

Cuốn sách gồm 22 bài nghiên cứu nhân học về chủ đề sinh kế của các tộc người ở Việt Nam trong bối cảnh kinh tế - xã hội có những thay đổi, đặc biệt là sự tham gia sản xuất thị trường mạnh mẽ của các tộc người. Từ các góc nhìn khác nhau, nội dung các bài viết đem đến cái nhìn hệ thống và toàn diện về sinh kế tộc người trong bối cảnh Việt Nam đương đại qua các nội dung chủ yếu sau: *Thứ nhất*, tìm hiểu sự biến đổi của các hình thức sinh kế tộc người ở một số cộng đồng tộc người Khmer, Xtiêng, Rục, Kinh, Thái, Cil, Lạt (Lạch), Sre,... cùng với các hệ quả như sự năng động, sự đa dạng của các hình thức sinh kế hay hiện tượng di cư nông thôn - đô thị; tính thích nghi văn hóa với môi trường sống. *Thứ hai*, làm rõ sản xuất định hướng thị trường đã tác động và định hình tư duy khai thác nguồn tài nguyên thiên nhiên; từ đó chỉ ra người nông dân đã hình thành tư duy phân tán rủi ro trong hoạt động sản xuất để thích nghi với điều kiện mới hay việc khai thác cạn kiệt nguồn tài nguyên biển của ngư dân ở một số địa phương. *Thứ ba*, đưa ra các đề xuất giúp phát triển sinh kế và sinh kế bền vững cho các tộc người.

QT.